NORAKSTS
Lieta Nr.A420758510
A-00640-12/41

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2012.gada 14.jūnijā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnesis P.Novičenoks,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta sakarā ar *L.S.*, personas kods */personas kods/*, iesniegto pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu – pienākuma uzlikšanu Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrai piešķirt *L.S.* slimības pabalstu par pārejošu darbnespējas zaudējumu par periodu no 2010.gada 16.februāra līdz 2010.gada 27.maijam.

Aprakstošā daļa

[1] 2009.gada 14.augustā *L.S.* (turpmāk - Pieteicējs) cieta nelaimes gadījumā un sākot ar 2009.gada 14.augustu Pieteicēja iestājās pārejoša darbnespēja, kas nepārtraukti turpinājās līdz 2010.gada 27.maijam.

Pieteicējs iesniedza Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrā iesniedza darbnespējas lapas B par laika periodiem no 2010.gada 16.februāra līdz 2010.gada 28.martam, no 2010.gada 29.marta līdz 2010.gada 26.aprīlim un no 2010.gada 27.aprīļa līdz 2010.gada 27.maijam.

[2] Ar Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras Rīgas pilsētas Latgales nodaļas 2010.gada 14.maija lēmumu Nr.31365 un 2010.gada 28.maija lēmumu Nr.31365 Pieteicējam atteikta pārejošas darbnespējas slimības pabalsta piešķiršana par laika periodu no 2010.gada 16.februāra līdz 2010.gada 26.aprīlim.

[3] Izskatot Pieteicēja apstrīdēšanas iesniegumu, Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras direktore ar 2010.gada 5.jūlija lēmumu Nr. 09-5/NA/8628 Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras Rīgas pilsētas Latgales nodaļas 2010.gada 14.maija un 2010.gada 28.maija lēmumu atstāja negrozītu.

[4] 2010.gada 26.jūlijā Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā saņemts Pieteicēja pieteikums par pienākuma uzlikšanu Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrai apmaksāt darbnespējas lapas B. Pieteikums pamatots ar to, ka Pieteicēja ieskatā likuma „Par obligāto sociālo apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām" 19.panta trešās daļas 1.punktā iekļautā informācija pēc pieturzīmes „kols" ir taisnīga, ja ir noticis nelaimes gadījums darbā.

[5] Atbildētājs tiesai iesniegtajos rakstveida paskaidrojumos iesniegto pietikumu uzskata par nepamatotu un noraidāmu. Likuma „Par obligāto sociālo apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām" 9.panta trešās daļas 1.punkts paredz, ja noticis nelaimes gadījums darbā, slimības pabalstu apdrošinātajai personai Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra izmaksā no pārejošas darbnespējas 11.dienas līdz darbspēju atgūšanai vai līdz laikam, ar kuru sāk izmaksāt atlīdzību par darbspēju zaudējuma pakāpi.

Pieteicējam no 2010.gada 7.janvāra piešķirta atlīdzība par darbspēju zaudējumu, tāpēc saskaņā ar likuma noteikumiem Pieteicējam atsakāma pārejošas slimības pabalsta piešķiršana par laika periodu no 2010.gada 16.februāra līdz 2010.gada 27.maijam.

[6] 2010.gada 19.oktobrī tiesā saņemts Pieteicēja iesniegums, kurā izteikta piekrišana lietas izskatīšanai rakstveida procesā.

Izvērtējusi lietas materiālus, tiesa uzskata, ka lietā esošie dokumenti ir pietiekoši lietas izspriešanai bez tiesas sēdes, tāpēc, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 114.panta pirmo daļu, tiesa atzīst, ka lietu var izskatīt rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[7] Iepazinusies ar lietas materiāliem un izvērtējusi administratīvā procesa norādīto argumentu pamatotību kopsakarā ar lietā iesniegtajiem pierādījumiem, tiesa atzīst, ka pieteikums nav pamatots un ir noraidāms.

[8] No pieteikuma satura tiesa secina, ka Pieteicējs vēlas panākt labvēlīga administratīva akta izdošanu, proti, pienākuma uzlikšanu Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrai izdot Pieteicējam labvēlīgu administratīvo aktu par pārejošas darbnespējas pabalsta piešķiršanu par laika periodu no 2010.gada 16.februāra līdz 2010.gada 27.maijam.

Lai uzdotu iestādei izdot labvēlīgu administratīvo aktu, tiesai ir jāpārbauda, vai tiesību normas piešķir personai tiesības no attiecīgā publisko tiesību subjekta prasīt to labumu, kuru persona ietvērusi savā prasījumā par labvēlīga administratīvā akta izdošanu. Ja piemērojamā tiesību norma nosaka noteiktus tiesiskus un faktiskus apstākļus attiecīgā labuma saņemšanai, tiesai jāpārbauda, vai konkrētajā gadījumā attiecīgie apstākļi ir iestājušies (sk. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2007.gada 12.aprīļa sprieduma lietā Nr. SKA-118/2007 10.punktu), proti, tiesai jāpārbauda, vai pastāv labvēlīga administratīvā akta izdošanas priekšnoteikumi.

Pamats izdot personai labvēlīgu administratīvo aktu ir tad, ja pastāv visi tā izdošanas priekšnoteikumi (sk. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2007.gada 14.marta sprieduma lietā Nr. SKA-84/2007 9.1.punktu). Tādējādi tiesai konkrētajā gadījumā ir jāpārbauda, vai pastāv priekšnoteikumi Pieteicējam labvēlīga administratīva akta izdošanai, uz kura pamata Pieteicējam tiktu izmaksāts pārejošas darbnespējas pabalsts atbilstoši Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrai iesnigto darbnespējas lapu periodiem.

[9] Tiesa konstatē, ka lietā starp pusēm nav strīda par to, ka Pieteicējam 2009.gada 14.augustā iestājās pārejoša darbnespēja, kas nepārtraukti turpinājās līdz 2010.gada 27.maijam, kā arī par to, ka sākot ar 2010.gada 7.janvāri Pieteicējam noteikta atlīdzība par darbspēju zaudējumu uz 5 gadiem. Minētie faktiskie apstākļi apstiprinās ar šādiem lietā iesniegtajiem rakstveida pierādījumiem.

[9.1] Valsts darba inspekcijas aktā Nr.1/2705572009 konstatēts, ka Pieteicējs 2009.gada 14.augustā cietis nelaimes gadījumā darbā, nokrītot no kāpnēm un atsitoties ar labo sānu pret betona segumu (lietas lapa 8-10).

[9.2] No Rīgas 2.slimnīcas izsniegtā slimnieka medicīniskās kartes redzams, ka Pieteicējs norīkots ambulatorai ārstēšanai 2009.gada 14.augustā (lietas lapa 11).

[9.3] Ar Valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Paula Stradiņa klīniskās universitātes slimnīcas" Aroda un radiācijas medicīnas centra ārstu komisijas arodslimībās 2009.gada 16.decembra atzinumu Nr.3047 Pieteicējam konstatēta arodslimība (lietas lapa 12).

[9.4] Valsts un darbspēju ekspertīzes ārstu komisijas 2010.gada 7.janvāra izziņā Nr.BC142951 norādīts, ka Pieteicējam noteikta 3.grupas invaliditāte ar 50% darbspēju zudumu uz laiku no 2010.gada 7.janvāra līdz 2015.gada 6.janvārim (lietas lapa 13).

[9.5] Ar Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras Starptautisko pakalpojumu nodaļas 2010.gada 14.janvāra lēmumu Nr.258 Pieteicējam no 2010.gada piešķirta apdrošināšanas atlīdzība sakarā ar 3.invaliditātes grupu, darbnespējas zaudējumu 50% apmērā – Ls 161,37 (lietas lapa 14).

[9.6] Ar Valsts un darbspēju ekspertīzes ārstu komisijas 2010.gada 3.februāra atzinumu Nr.25-2010-64-A par pārejošas darbspējas laika perioda pagarināšanu nolemts

turpināt ārstēšanu un rehabilitāciju pārejošas darbnespējas periodā pēc 26 nedēļām (lietas lapa 16).

[9.7] Izskatot Pieteicējas iesniegumus un iesniegtās darbnespējas lapas administratīvais process iestādē noslēdzies ar galīgo lēmumu par slimības pabalsta piešķiršanas atteikumu (sprieduma [2] un [3] punkts).

[10] Kārtību, kādā piešķir slimības pabalstu, ja pārejošas darbnespējas cēlonis ir arodslimība vai pārejoša darbspēju zaudēšana sakarā ar darbā iegūtu traumu, nosaka likums „Par obligāto sociālo apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām".

Šā likuma 19.panta otrā daļa noteic, ka apdrošinātajai personai slimības pabalstu piešķir un izmaksā par pārejošas darba nespējas periodu, kas nav ilgāks par 26 kalendārajām nedēļām, skaitot no darba nespējas pirmās dienas, ja darba nespēja ir nepārtraukta, vai nav ilgāks par 52 nedēļām triju gadu periodā, ja darba nespēja atkārtojas ar pārtraukumiem. Ja darbspēju atgūšanas periods ilgst vairāk par 26 kalendārajām nedēļām, pamatojoties uz Valsts un darbspēju ekspertīzes ārstu komisijas atzinumu, slimības pabalsta izmaksas periodu var pagarināt, bet ne ilgāk kā līdz 52 kalendārajām nedēļām.

Saskaņā ar likuma „Par obligāto sociālo apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām" 19.panta trešās daļas 1.punktu slimības pabalstu un slimības naudu apdrošinātajai personai piešķir 80 procentu apmērā, ņemot par pamatu attiecīgi mēneša vidējo izpeļņu vai mēneša vidējo apdrošināšanas iemaksu algu, un izmaksā apdrošinātajām personām šādā kārtībā: ja noticis nelaimes gadījums darbā: par pirmajām 14 darba nespējas dienām – darba devējs no saviem līdzekļiem, bet par turpmāko pārejošas darba nespējas periodu līdz darbspēju atgūšanai vai līdz laikam, ar kuru sāk izmaksāt atlīdzību par darbspēju zaudējuma pakāpi, – Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra.

[11] Izvērtējot lietā esošos pierādījumus, tiesa konstatē, ka tiesību normas neparedz Pieteicējam tiesības uz vienlaicīgu slimības pabalsta un atlīdzības par darbspēju zaudējumu saņemšanu, jo no iepriekš minētā likuma „Par obligāto sociālo apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām" 19.panta trešās daļas 1.punkta satura skaidri izriet slimības pabalsta izmaksas ierobežojošais nosacījums - atlīdzības par darbspēju zaudējumu izmaksas sākums.

Tiesa piekrīt Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras norādītajam argumentam, ka vienlaicīgas slimības pabalsta un darbspējas zaudējuma atlīdzības izmaksa likumā nav paredzēta, jo sistēmiski analizējot likuma „Par obligāto sociālo apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām" normas, secināms, ka likums paredz tikai viena veida maksājumu vairāku apdrošināšanas gadījumu iestāšanās situācijā un priekšroka ir dodama tam maksājuma, kas ir personai labvēlīgāks.

Tā likuma „Par obligāto sociālo apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām" 20.panta piektajā daļā noteikts, ja apdrošinātā persona saņem atlīdzību par darbspēju zaudējumu un ar šo personu notiek atkārtots nelaimes gadījums darbā vai tiek konstatēta arodslimība, šo atlīdzību pārrēķina atbilstoši no jauna noteiktajam darbspēju zaudējumam. Šādā gadījumā mēneša vidējā apdrošināšanas iemaksu alga ir vienāda ar to, kas šai personai tika noteikta, piešķirot iepriekšējo atlīdzību par darbspēju zaudējumu, izņemot gadījumu, kad mēneša vidējā apdrošināšanas iemaksu alga, ko aprēķina pēc atkārtota nelaimes gadījuma darbā vai saslimšanas ar arodslimību, ir lielāka par to, kas tika aprēķināta iepriekš. Šādā gadījumā jauno atlīdzību nosaka pēc lielākās mēneša vidējās apdrošināšanas iemaksu algas.

Savukārt šā likuma 20.panta desmitajā daļa noteic, ja apdrošinātajai personai ir iestājušies vairāki šajā likumā noteiktie apdrošināšanas gadījumi un darbspēju zaudējums attiecībā uz katru gadījumu ir noteikts atsevišķi, personai piešķir apmēra ziņā lielāko atlīdzību par darbspēju zaudējumu.

Tāpat tiesa vērš uzmanību uz to, ka likuma „Par obligāto sociālo apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām" 19. panta trešās daļas 2.punkts paredz slimības pabalsta izmaksu apdrošinātās personas saslimšanas ar arodslimību ar līdzīgiem noteikumiem kā darbspējas zaudēšanas nelaimes gadījuma rezultātā – šādā gadījumā Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra slimības pabalstu izmaksā sākot ar to darba nespējas dienu, kad speciāla ārstu komisija konstatējusi arodslimību, līdz izveseļošanās vai darbspēju zaudējuma pakāpes noteikšanas dienai.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst par nepamatotu Pieteicēja norādi, ka Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra nav pareizi interpretējusi tiesību normas saturu un ka „kola" lietošana likuma „Par obligāto sociālo apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām" 19.panta trešās daļas 1.punktā paredz taisnīgu regulējumu, t.i. slimības pabalsta izmaksu paralēli darbspējas atlīdzības izmaksai. Tiesa piekrīt Pieteicēja norādei, ka pieturzīme „kols" atbilstoši gramatikas normām tiek lietota gadījumos, kad teikuma turpinājums satur paskaidrojumu vai pamatojumu. Konkrētajā gadījumā šī norma satur noteiktu tiesisku seku saturu.

[12] Ņemot vērā to, ka lietā nav strīda, ka Pieteicējam slimības pabalsta aprēķināšanas periods no 2010.gada 16.februāra līdz 2010.gada 27.maijam sakrīt ar atlīdzības darbspējas zaudējuma gadījumā izmaksas uzsākšanas brīdi no 2010.gada 7.janvāra, atbilstoši likuma „Par obligāto sociālo apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām" 19.panta trešās daļas 1.punkta noteikumiem slimības pabalsta izmaksa Pieteicējam ir atsakāma, jo nav konstatējami tiesību normā paredzēti priekšnoteikumi uz šādu labumu.

Tiesa, pārbaudot Pieteicējam nelabvēlīgu administratīvo aktu pieņemšanas procesuālo un formālo priekšnoteikumu ievērošanu iestādē, nekonstatē pārkāpumus, lēmumi administratīvajā lietā ir pieņemti atbilstoši materiālo tiesību normu noteikumiem un atbilstoši iestādes kompetencei, vispusīgi un pilnīgi izvērtējot visus pierādījumus.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.–251.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

Noraidīt *L.S.* iesniegto pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu – pienākuma uzlikšanu Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrai piešķirt *L.S.* slimības pabalstu par pārejošu darbnespējas zaudējumu par periodu no 2010.gada 16.februāra līdz 2010.gada 27.maijam.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā 20 dienu laikā no lēmuma pieņemšanas dienas, iesniedzot blakus sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnesis (*personiskais paraksts*) P.Novičenoks

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas tiesnesis P.Novičenoks
Rīgā 2012.gada 14.jūnijā